

Lepakkoja vintillä? Eli lyhyt johdatus lepakkorabieksiin ja mitä siitä seuraa

Sattuneista syistä pitää vanhan veterinäärinkin muuttaa toimintatapojaan kissojen rokotusohjelman suhteen. Eli otetaan tiivistelmä alkuun niille, joilla ei ole aikaa ja mielenkiintoa kahlata läpi koko jorinaa:

JOS SINULLA ON KISSA, VARSINKIN ULKOILEVA SELLAINEN, ROKOTA SE MYÖS RABIEKSESTA VASTAAN.

Rabiesrokotuksen sopivana alaikärajana maassamme pidetään 16 viikkoa, vaikka 12 viikkoa on valmistajan suosittama alaikäraja. Rokote uusitaan vuoden päästä/sisällä, jonka jälkeen uusinnat kolmen vuoden välein.

Jo vuosia sitten Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto antoi yleissuosituksen myös kissojen rabiesrokottamisesta. Koirilla kyseinen rokote kuuluu normaaliin rokotusohjelmaan. Kuitenkin, tietäen että luonnoneläinten raivotaudin osalta olemme onnekas lintukoto, virallisesti rabiesvapaat vuodesta 1991 alkaen (jota ennen Kymenlaaksossa oli idästä levinnyt epidemianpoikanen), en ole pitänyt kissojen rabiesrokotusta välttämättömänä. Kissoja on toki rabiesrokotettu lähinnä ulkomaille matkustettaessa (jolloin myös mikrosiru ja passi kuuluvat kissan varusteistoon). Rajanylitystä suunniteltaessa on hyvä muistaa 21 vuorokauden karenssi rabiesrokotteen ja matkustuksen välillä, ellei rokotesuoja ole aiemmilta kerroilta jatkuvasti voimassa oleva.

Tässäkin lintukodossa silloin tällöin tapahtuu kummia. Vuonna 1985 sveitsiläinen lepakkotutkija kuoli raivotautiin eli lepakkorabieksiin Suomessa, ja tämän jälkeen etsittiin maamme lepakkokannasta rabiesvirusta satoja näytteitä tutkimalla, onneksi turhaan. Ensimmäinen positiivinen rabieslöydös suomalaisesta lepakosta löytyi vuonna 2009. Ihmisellähän oireileva raivotauti on yksi niistä tilanteista, joita ei edes moderni lääketiede pysty pelastamaan. Tiedetty tai epäilty tartunta voidaan tuoreeltaan hoitaa lukuisia injektioita sisältävällä rabiesantiseerumihoidolla. Takaisin siivekkäisiin: eräs omituisesti käyttäytynyt vesisiippa-lepakko vuonna 2016 todettiin rabiasta sairastavaksi, tähän päivään mennessä kolme vesisiippalajin yksilöä on todettu rabiespositiiviseksi maassamme, ja vasta-aineita on löydetty myös muutamilta. Eri lepakkovirus löytyi yhdestä isoviiksisipiipalepakosta Leppävirralla viime syksynä.

Tutkijat ovat voineet päätellä, että maamme vesisiippakannassa on endeemisenä eli kotoperäisenä, mutta onneksi harvinaisena, lepakkorabieksi. Tämä on siis eri virus kuin Keski-Euroopassa ja Venäjällä petoeläimissä tavattava ns. sylvaattinen rabies. Harvat löydöt lepakkorabieksistä ovat tähän asti olleet Turun seudulla.

Lepakkorabieksien ei tiedetä tarttuneen koiraan tai kissaan, ihminen valitettavasti on herkempi sairastumaan kuin lemmikkimme. Toisaalta lepakosta eläimeen-tartuntamahdollisuutta ei voida täysin poissulkeakaan. Teille lienee tuttua ohje, että sisätiloihin eksynyttä tai omituisesti käyttäytyvää lepakkoa

ei saa koskea paljain käsin. Sairas tai kuolleena löydetty lepakko tulee toimittaa EVIRAan Helsinkiin tutkittavaksi. Virkaeläinlääkäri, eli meillä Pirtevan kunnaneläinlääkäri, antaa lisäohjeita miten toimia.

Ongelmatilanteeksi muodostui sattumien sarja, jossa kesämökin takasta tipahtanut lepakko joutui kissan surmaamaksi. Jos lepakko olisi rabiespositiivinen ja kissa vailla rabiesrokotussuojaa, laki velvoittaa kissan lopetukseen ”varmuuden vuoksi”. Rabiesrokotettu kissa määrättäisiin sisäarestiin tarkkailun alle (eristys) 45 päiväksi. Eli palaten alkuun: rokotetaanpa kylän kissat myös raivotautia vastaan!